

Miten savolaisuus saadaan näkyväksi Pohjois-Savon elämys- ja ohjelmapalveluissa?

Innovointityöpajan 3.2.2026 oivalluksia ja suuntaviivoja alueen elämys- ja ohjelmapalveluyrittäjille

Pohjois-Savo on täynnä tarinoita, ihmisiä, järviä, metsiä ja tapoja, jotka ovat yhtä aikaa hienovaraisia ja vahvasti tunnistettavia savolaisuuden elementtejä. Mutta miten tämä savolaisuuden ydin tehdään näkyväksi – ja koettavaksi – matkailijoille? Tätä kysymystä kokoontui pohtimaan joukko elämys- ja ohjelmapalveluyrittäjiä Elämys- ja ohjelmapalvelujen kehittäminen Pohjois-Savossa -hankkeen järjestämään innovointityöpajaan helmikuussa 2026 Elämystila Konttilaan.

Matkailu- ja ruokakulttuurin asiantuntijat Anna Rintinen ja Kirsi Vartia ProAgria/MKN Itä-Suomi johdattivat osallistujat savolaisuuden juurille, nykypäivään ja tulevaisuuden matkailun trendeihin. Työpajan aineisto avasi monipuolisesti sitä, mitä savolaisuus merkitsee – ja miten se voidaan tuoda asiakkaalle näkyväksi aidosti ja vetoavasti.

Savolaisuus: uhka vai mahdollisuus?

Savolaisuus mielletään usein letkeyden, huumorin ja murteen kautta. Siihen liitetään lupaus kiireettömyydestä, arjen luksuksesta ja rennosta asenteesta – siitä tutusta “suattaapi olla,

suattaapi olla olemattakii” -hengestä. Työpajassa pohdittiin, miltä savolaisuus näyttää matkailijan silmin ja miten sitä tulisi esittää elämystuotteissa.

Nykyisissä kuvauksissa savolaiset näyttäytyvät helposti lähestyttävänä, puheliaana kansana, letkeinä arjen nautiskelijoina ja vieraanvaraisina juttukumppaneina. Tämä muodostaa vahvan pohjan asiakaskokemukselle: savolaisuus itsessään on jo elämys.

Savolaisuus aistein – moniaistinen elämys rakentaa muistijäljen

Yksi työpajan tehtävistä oli pohtia savolaisuutta eri aistien kautta: miltä se tuntuu, näyttää, kuulostaa, tuoksuu ja maistuu.

- **Savolaisuuden tuntumaa kuvaa** lämmin puu, aiot, saunan lauteet, luonnonmateriaalien karheus ja järviveden pehmeys.
- **Savolaisen maiseman tuoksut ovat** nuotiosavu, rantametsän sammal ja koivut ja vastaleivottu ruisleipä.
- **Savolainen äänimaisema kuuluu** laineiden liplatuksena, metsän huminana ja murteen pehmeänä sointina ja jutusteluna.
- **Savolaisuuden visuaalisuus näyttäytyy** järvensinenä ja metsänvihreytenä, punaisina latoina, kyläteinä ja rännikatuina. Savolaisuudella on autenttinen, vähän rosainen visuaalinen ilme.
- **Savolaiseen makumaailmaan kuuluvat** muikut, ruis ja ohra, marjat, sienet ja järvikalat sekä savusaunan jälkeen nautittu yksinkertainen, puhdas ruoka.

Aistien hyödyntäminen antoi yrittäjille konkreettisia keinoja savolaisuuden tekemiseen näkyväksi – ja koettavaksi. Edellä mainittuja teemoja voi tarkastella tarkemmin innovointityöpajan aineistokansiossa [EOP-hankkeen verkkosivuilla](#).

Pohjois-Savon identiteetin vahvuudet – mitä matkailija todella tulee kokemaan?

Työpajassa koottiin laaja lista alueen matkailun vetovoimatekijöistä, ja niitä tarkasteltiin kuuden kategorian kautta: **luonto, biologia, perinteet, rakennetut kohteet, palvelut ja ostoskokemukset**. Esille nousivat muun muassa Kuopion Kauppahalli, Puijon maisemat, Tahkovuori, Kallavesi, torit ja perinnemarkkinat, kaskikulttuuri, uitot, savottaperinne ja kalastus, rotkolaaksot, saunominen ja savusaunat, murre, huumori, kyläily, vieraanvaraisuus ja lupsakkuus, lehmien laitumet, koivikot, marjametsät – ja kyllä, myös hyttysset, jotka ovat osa autenttista kokemusta.

Savolaisuus ei ole pelkkä tunne – se on kokonaisuus, jossa luonto, kulttuuri ja ihmisten tavat muodostavat vahvan alueellisen identiteetin.

Trendit tukevat savolaisuutta – matkailijat etsivät aitoutta, rauhaa ja merkityksiä

Työpajassa käsitellyt matkailun megatrendit osoittavat, että Pohjois-Savon kaltaisille alueille on kasvava kysyntä. Mihin sitten savolaisuus istuu erityisen hyvin?

- **Whycation – matkailija etsii tarkoitusta, ei sijaintia**
Savolainen rauha, välitön kohtaaminen ja järviluonto vastaavat suoraan tähän tarpeeseen.
- **AI-ohjattu matkasuunnittelu ja selkeät paketit**
Tuotteiden on oltava helposti löydettäviä, ymmärrettäviä ja varattavia.
- **Digi- ja päätösdetox**
Hiljaisuus, pimeys, luonnon läheisyys ja sauna ovat Pohjois-Savon vahvimpia valtteja.
- **Micro- ja nanoelämykset**
Lyhyet mutta intensiiviset hetket – aamukahvi laiturilla, savusaunan tuoksu, keskustelu torikauppiaan kanssa – ovat juuri sitä, mitä trendit ennakoivat.
- **Tarinallisuus ja juonelliset elämykset**
Savolaisella huumorilla ja perinteillä on valtavasti käyttöarvoa elämysten dramaturgiassa.

Miten savolaisuus tuodaan näkyväksi elämystuotteessa?

Työpaja tiivistä savolaisuuden tuotteistamisen viideksi periaatteeksi:

1. Aitous ennen kaikkea eli ei päälleliimattuja vitsejä, vaan luonnollisia kohtaamisia ja omannäköistä murteen käyttöä.

2. Tarinat esiin: Miksi tämä paikka on erityinen? Kenen suvun reseptiin ruoka perustuu? Mikä on venevajan vanhan veneen tarina?

3. Asiakkaan osallistaminen esim. ruuanlaitto nuotiolla, marjastus, kalastus, heinänteko, luonnonmateriaalien keruu ja käsityöt.

4. Savolainen vieraanvaraisuus kokemuksena pitää sisällään hymyn, keskustelun, kiireettömyyden ja luottamuksen *“Tämä lutviutuu.”*

5. Teemallinen tuotteistaminen

Esimerkiksi:

- **Lakeland lifestyle** – vesistöt, luonto ja ruokakulttuuri
- **Savolainen slow day** – järvi, sauna ja tarinat
- **Kallaveden kalantarinat** – kalastus + ruokaperinteet + historia

Miksi tämä on tärkeää?

Työpajan keskusteluissa korostui, että savolaisuus ei ole vain mauste matkailutuotteessa – se on kilpailuetu. Matkailijat etsivät ainutlaatuisuutta ja identiteettiä. Pohjois-Savolla on selkeä ja erottautuva alueellinen DNA. Savolaisuus tarjoaa lämpimän, helposti lähestyttävän ja moniaistisen tavan erottua markkinoilla.

Kun savolaisuuden elementit tuodaan esiin suunnitelmallisesti, aisteja rikastavasti ja aidosti, syntyy elämyksiä, jotka eivät vain miellytä – ne jäävät mieleen.

Savolaisuus on sekä sisältö että lupaus

Savolaisuus voi olla elämystuotteessa:

- ääni: murre, luonto, laineet
- maku: muikku, ruis, marjat
- tarina: historia, huumori, perinteet
- tunne: lupsakkuus, vieraanvaraisuus
- rytmi: kiireetön, lempeä, lämmin

Yhdessä nämä muodostavat kokonaisuuden, joka tekee Pohjois-Savon elämyksistä ainutlaatuisia. Kun savolaisuuden antaa näkyä, kuulua ja tuntua, matkailija saa mukaansa jotain, mikä on sekä syvästi paikallista että universaalisti puhuttelevaa.

Kirjoittanut 5.2.2026 *Maija Rissanen*